

KILIMO CHA HALI YA HEWA: UWEKEZAJI KATIKA UZALISHAJI WA MTAMA HUBORESHA USALAMA WA CHAKULA NA MAPATO KWA WAKULIMA WADOGO

Toleo Namba 101
Machi - Aprili 2022

VIDOKEZO

- Ripoti inatoa mwanga juu ya athari za kanuni za kijamii za kibaguzi juu ya uwezeshaji wa wanawake
- SYP kutambua uwezo wa kila kijana: "Kijana Acha Alama"
- Uzinduzi rasmi na usambazaji wa ripoti ya tathmini ya sera ya kujiunga tena shuleni kwa wanafunzi wajawazito Zanzibar
- Mafunzo ya kuzuia na kukabiliana na biashara haramu ya watu katika mkoa wa Kigoma: chombo muhimu katika kupambana na biashara haramu ya binadamu mkoani Kigoma

William na Anita ni wakulima wa mtama ambao ni sehemu ya Mradi wa Kilimo cha Hali ya Hewa (CSAP) ambao unawawezesha wakulima kuboresha uthabiti wa mazao yao. Picha: © WFP

Katika mkoa wa Dodoma wenye hali ya ukame katikati mwa Tanzania, Shirika la Umoja wa Mataifa la Mpango wa Chakula Duniani (WFP) linashirikiana na wakulima wadogo wadogo ili kuboresha uwezo wao wa kukabiliana na mabadiliko ya tabianchi na upatikanaji wa masoko. Hii imekuwa na athari ya kichocheo kwenye soko la mtama huku mtama wenye ubora wa juu unaotafutwa na viwanda vya bia vina vyowapa wakulima uhakika wa soko kwa bei ya juu. WFP pia inanunua mtama moja kwa moja kutoka kwa wakulima hawa kwa ajili

ya operesheni zake nchini Sudan Kusini.

Chini ya ufadhili wa Msaada wa Ireland, WFP ilianzisha Mradi wa Kilimo cha Hali ya Hewa (CSAP) katika vijiji 218 katika wilaya sita za Dodoma, yaani, Bahi, Chamwino, Chemba, Kondoa, Kongwa na Mpwapwa. CSAP inawawezesha wakulima wadogo wadogo kufanya uzalishaji endelevu na elimu ya soko kupitia mafunzo katika utendaji mzuri wa kilimo pamoja na usimamizi na uhifadhi wa baa-da ya mavuno.

Wafanyabiashara wanaotafuta masoko ya kikanda wanaufaika na mavuno bora na mazao bora, huku mapato yakiingia moja kwa moja mifukoni mwa wakulima wadogo. Mwaka 2021 pekee, WFP ilinunua mtama wenye thamani ya dola milioni 4.4 kutoka kwa wakulima wanaosaidiwa na CSAP. Lengo la awali la mpango huo lilikuwa kuongeza mazao yanayoweza kufanya biashara hadi tani 10,000 (mt) ifikapo mwaka 2022 na ilikuwa imefikia zaidi ya 25,000 mt mpaka mwaka 2021.

Kijiji cha Kisima ni mfano mzuri wa
Endelea ukurasa wa 2

Muondelezo wa ukurasa wa 1

manufaa ya CSAP. Kijiji hicho kilichopo katika Wilaya ya Mpwapwa, kina idadi ya watu zaidi ya 4,000 kati yao zaidi ya 1,600 ni wakulima wenye uwiano wa wanaume na wanawake 50:50. Ndani ya miaka miwili tangu kuanza kwa mradi, kumekuwa na ongezeko la uzalishaji kwa kuwa wakulima walizingatia taratibu mpya za kilimo ikiwa ni pamoja na matumizi ya mbegu bora zilizothibitishwa, mbolea, mzunguko wa mazao na matumizi ya mashine za kupukuchua ili kupunguza upotezaji wa baada ya mavuno. Katika msimu wa 2019, mavuno ya mtama katika kijiji cha Kisima yalikuwa kilo 600 kwa

kila ekari. Mwaka 2021, uzalishaji uliongezeka hadi wastani wa kilo 800-900 kwa ekari na kuongeza mapato ya wakulima. Wakulima wana usalama wa chakula, na kaya zimekuwa na nguvu zaidi. Mradi huo umebadilisha maisha yao kwa njia nyingi.

Kuwaunganisha wakulima moja kwa moja na wanunuzi kumeondoa soko kwa watu wa kati na kuongeza sehemu ya mapato yanayokwenda kwa kaya za kilimo. Bei ya sasa ya mtama – Tsh. 550 kwa kilo - ni ya juu zaidi kwa wakulima katika kijiji hicho kuwahi kupata kutoka kwa wanunuzi binafsi. Hii ni ongezeko la asilimia

120 ikilinganishwa na viwango vya soko vilivyokuwepo kabla ya kuanzishwa kwa CSAP. "Hii haijawahi kutokea katika maisha yangu hapa kijijini," alisema mwenyekiti wa kijiji cha Kisima.

Kijiji cha Kisima kimepata matokeo ya ziada kutokana na faida hizi kama vile kuongezeka kwa shughuli za kuzalisha kipato kupitia bustani ya mboga na ufugaji mdogo wa wanyama. Zaidi ya hayo, wakazi zaidi wanajenga nyumba za kisasa wakati wakulima zaidi wanabadilika kutoka kwenye nyumba zilizozekwa kwa nyasi hadi nyumba za mabati.

Mradi wa Kilimo cha Hali ya Hewa unawawezesha wakulima wadogo kufanya uzalishaji endelevu na uuzaji kupitia mafunzo katika shughuli bora ya kilimo pamoja na upatikanaji wa utunzaji bora wa baada ya mavuno na uhifadhi. Picha: © WFP

RIPOTI INATOA MWANGA JUU YA ATHARI ZA KANUNI ZA KIJAMII ZA KIBAGUZI JUU YA UWEZESHAJI WA WANAWAKE

Mhamashishaji wa jamii akizungumza na wakazi wa Wilaya ya Kongwa, Mkoa wa Dodoma, katika mkutano wenye lengo la kubadilisha kanuni za kibaguzi wa kijinsia katika jamii. Picha: © UN Women

Tanzania imefanya juhudi kubwa za kukuza uwezeshaji wa wanawake na usawa wa kijinsia. Mipango ya maendeleo ya kitaifa yameweka kipaumbele kwenye uwezeshaji wa wanawake na kuchukua njia inayozingatia masuala huku jinsia ikiingizwa katika sera nyingi za kisekta. Hata hivyo, kwa mujibu wa Shirika la Umoja wa Mataifa la Wanawake na Shirika la Ushirikiano wa Kiuchumi na Maendeleo (OECD) Taasisi za Kijamii na Jinsia (SIGI) Ripoti ya Nchi kwa Tanzania, kanuni na mazoea ya kibaguzi ya kijamii yanaendelea kuathiri uhuru na usalama wa kiuchumi wa wanawake na wasichana.

Ikizinduliwa tarehe 6 Machi kuelekea Siku ya Wanawake Duniani, ripoti hiyo, iliyoandaliwa kwa

msaada wa Serikali ya Ireland na kwa kushirikiana na Ofisi ya Taifa ya Takwimu (NBS) na Ofisi ya Mtakwimu Mkuu wa Serikali (OCGS) Zanzibar, inatoa njia mpya ya msingi ya ushahidi wa kukuza usawa wa kijinsia kwa njia ya kuondoa taasisi za kijamii za kibaguzi.

Inafichua data mpya kuhusu wajibu ambao kanuni za kijamii na majukumu ya jadi ya kijinsia yanatekeleza katika kupunguza fursa za kiuchumi za wanawake na utoaji maamuzi nyumbani; vikwazo vinavyoendelea ambavyo vinatishia uhuru wa kimwili wa wanawake na wasichana - ambapo asilimia 50 ya wanaume na wanawake wa Tanzania wanaamini kwamba mwanaume anaweza kuhesabiwa haki katika kumpiga

mke wake katika hali fulani; na vitendo viovu kama vile ndoa za utotoni - ambapo katika mwaka uliopita, asilimia 16 ya wanawake wenye umri wa miaka 20-24 walikuwa wameolewa, kupewa talaka au kuwa wajane kabla ya kufikisha umri wa miaka 18.

Hatua za ngazi ya juu na za muda mrefu zilizopendekezwa katika ripoti hiyo ni pamoja na haja ya kurekebisha sheria na kuondoa vifungu vya kisheria ambavyo vinawabagua wanawake na wasichana, kuunganisha mitazamo ya kijinsia katika wizara na sekta zote za serikali, na kudumisha na kupanua dhamira na uwekezaji wa Tanzania katika ukusanyaji wa takwimu za ngono.

SYP KUTAMBUA UWEZO WA KILA KIJANA: "KIJANA ACHA ALAMA"

Mwakilishi wa UNFPA, Bw. Mark Bryan Schreiner aliishukuru Serikali ya Uswisi kwa msaada wao endelevu na kusisitiza umuhimu wa kuwawezesha vijana. Picha: © UNFPA Tanzania

Programu ya Ulinzi wa Vijana (SYP) ilizinduliwa rasmi jijini Dar es Salaam, Tanzania, na Nibu Waziri wa Nchi Ofisi ya Waziri Mkuu; Kazi, Vijana, Ajira na Watu wenye Ulemavu, Mh. Patrobas Katambi. SYP ni mpango unao-fadhiliwa na Shirika la Umoja wa Mataifa la Idadi ya Watu (UNFPA) na Ubalazi wa Uswisi utakaotekelezwa nchini Tanzania kwa miaka mitatu (2021-2022) na bajeti ya takriban dola za Kimarekani milioni 5.1. Mpango huu unatambua na kuzingatia jukumu la vijana kama mawakala wa mabadiliko na kushirikiana nao kuwa ni msingi wa program hii.

"Programu ya SYP nchini Tanzania ni sehemu ya utekelezaji wa Ajenda ya Taifa. Kwa hiyo, napenda kuchukua fursa hii kuzisihi sekta zote na wadau wa utekelezaji kuhakikisha kuwa utekelezaji wa mpango huu unaendana na malengo ya kitaifa ya uwekezaji katika afya na maendeleo ya vijana, lakini pia kwa mujibu wa Dira ya 2025," alisema Bw. Katambi.

Programu ya SYP inatarajia kuboresha sera na mazingira ya kisheria ya kushughulikia masuala ya vijana, kuongeza maarifa na ujuzi wa vijana kuelekea kukubali tabia ya ngono ya kinga

na kuongeza ujumuishaji wa afya ya ngono na uzazi (SRH) ambayo ni rafiki kwa vijana na huduma za VVU.

Akizungumza katika hafla hiyo, Mratibu Mkazi wa Umoja wa Mataifa, Bw. Zlatan Milisic, alikiri kuwepo kwa changamoto zinazowakabili vijana katika kutafuta ufumbuzi wa changamoto zao. "Natoa rai kwa sisi wote ambao tuko hapa, Serikali, wadau wa maendeleo, familia ya Umoja wa Mataifa, mashirika ya vijana, vijana na sekta binafsi na vyombo vya habari kufanya kazi kwa pamoja na kwa kushirikiana katika kuweka mbele ajenda

Endelea ukurasa wa 5

Continued from page 4

ya vijana ili kupata gawio la idadi ya watu. Hakuna chochote kwa vijana, bila vijana," alisema.

Mwakilishi wa UNFPA, Bw. Mark Bryan Schreiner aliishukuru Serikali ya Uswisi na kuisitiza umuhimu wa kuwawezesha vijana. "Programu ya SYP inatambua na kutumia kama msingi jukumu la vijana katika kufanya bara hili kuwa bora. Vijana hawawezi kupuuzwa tena, na SYP inatumika kama msingi kuhakikisha kuwa sauti za vijana zinakuwa kubwa, sahihi, na wazi. Kushirikiana na viongozi vijana kusonga mbele kwa kasi na zaidi tunapohakikisha ute-

kelezaji wa afya ya uzazi na haki kwa wote katika ukanda na nchi," alisisitiza.

Katika ngazi ya kitaifa, mpango huo utazingatia hatua zinazounda mazingira mazuri ya kijamii na kiuchumi, kisheria na kisera na kundeleza uwezo wa SRH ya vijana. Katika ngazi ya mkoa na wilaya, hatua hizo zitazingatia kuimarisha uwezo wa taasisi kutoa elimu bora ya stadi za maisha na kuongeza utoaji wa huduma rafiki kwa vijana, ikiwa ni pamoja na mabadiliko ya tabia ya kijamii na mawasiliano ndani na nje ya shule.

"Natoa rai kwa sisi wote ambao tuko hapa, Serikali, wadau wa maendeleo, familia ya Umoja wa Mataifa, mashirika ya vijana, vijana na sekta binafsi na vyombo vya habari kufanya kazi kwa pamoja na kwa kushirikiana katika kuweka mbele ajenda ya vijana ili kupata gawio la idadi ya watu. Hakuna chochote kwa vijana, bila vijana,"

**Mr. Zlatan Milisic,
Mratibu Mkazi wa Umoja
wa Mataifa**

SERIKALI, KOICA, UNOPS WASHIRIKIANA KUBORESHA ELIMU YA SEKONDARI ZANZIBAR

Wizara ya Elimu na Mafunzo ya Ufundi, Ofisi ya Umoja wa Mataifa ya Huduma za Miradi (UNOPS) na Shirika la Ushirikiano wa Kitaifa la Korea (KOICA) wanashirikiana kuboresha ufundishaji na ujifunzaji wa masomo ya sayansi katika shule za Zanzibar kama sehemu ya mradi wa KOICA wa Kuimarisha Ubora wa Elimu ya Sekondari (EQSSE). Picha: © UNOPS/Atsushi Shibuya

Muondelezo wa ukurasa wa 5

kifadhiliwa na Shirika la Ushirikiano wa Korea (KOICA) kama sehemu ya mradi wake wa kuimarisha ubora wa Elimu ya Shule za Sekondari (EQSSE) katika Zanzibar, Ofisi ya Umoja wa Mataifa ya Huduma za Miradi (UNOPS) inashirikiana na Wizara ya Elimu na Mafunzo ya Ufundi Stadi (MoEVT) huko Zanzibar kuboresha ufundishaji na ujifunzaji wa sayansi katika shule za sekondari. Mradi huu unasaidia Lengo la Maendeleo Endelevu la Umoja wa Mataifa (SDG) namba 4 kufikia elimu bora kwa wote ifikapo mwaka 2030 na unaendana na Dira ya Serikali ya Tanzania ya 2025.

UNOPS inasaidia KOICA katika kutekeleza mradi wa EQSSE wa kuboresha maabara za sayansi ambapo miundombinu au vifaa havitoshi kwa ajili ya ubora katika kujifunza - hii imetambuliwa kama changamoto kubwa kwa Elimu ya Sekondari ya Zanzibar. Kwa ufadhili wa dola milioni 3, UNOPS imejipanga kujenga maabara za sayansi na vifaa vya kusamba kwa shule kumi za sekondari Pemba, Unguja na Tumbatu. Kazi ya ujenzi ilianza Aprili 2022 na itakamilika mwishoni mwa mwaka.

Mkurugenzi Mkazi wa KOICA nchini Tanzania, Bw. Kyucheol Eo, alisema Serikali ya Jamhuri ya Korea itaendelea kuiunga mkono

Tanzania katika sekta mbalimbali, hasa katika sekta ya elimu. Bw. Eo anatumaini kuwa mradi huo utaboaresha ubora wa madarasa ya sayansi na kuchangia katika kufanikisha mfumo mzima wa elimu. Meneja Miradi na Mkuu wa Ofisi ya UNOPS nchini Tanzania, John Fofanah, alitoa shukrani zake kwa ushirikiano mzuri na KOICA, Alisisitiza ahadi za kupeleka maabara mpya za sayansi na vifaa na vitendanishi kwa madarasa ya fizikia, kemia, na biolojia huku akihakikisha miongozo yote ya kiafya, kiusalama, kijamii na kimazingira inazingatiwa kufanyika wakati wa ujenzi.

UZINDUZI RASMI NA USAMBAZAJI WA RIPOTI YA TATHMINI YA SERA YA KUJIUNGA TENA SHULENI KWA WANAFUNZI WAJAWAZITO ZANZIBAR

UNESCO kwa kushirikiana na Wizara ya Elimu na Mafunzo ya Amali (MoEVT) kwa msaaada wa Shirika la Maendeleo la Kimataifa la Sweden (SIDA) walizindua Ripoti ya Tathmini ya Sera ya Kujiunga tena shuleni mwishoni mwa mwezi Machi huko Zanzibar. Tukio hilo lilileta pamoja uwakilishi wa ngazi ya juu kutoka Baraza la Wawakilishi la Zanzibar, MoEVT; Wizara ya Afya na Habari; SIDA; Mashirika ya Umoja wa Mataifa; Viongozi wa kamati ya shule; Walimu wakuu; wanafunzi; viongozi wa dini; kina mama vijana; wazazi; asasi za kiraia; na waandishi wa habari.

Hafla hiyo iliongozwa na Waziri

wa Maendeleo ya Jamii, Wazee, Jinsia na Watoto Zanzibar, Mh. Riziki Pembe Juma, ambaye alitoa wito kwa jamii kushirikiana katika mapambano dhidi ya ukatili wa kijinsia miongoni mwa vijana na watoto wadogo na kuhakikisha hakuna mtu anayeachwa nyuma katika kumaliza elimu ya lazima. Alisema, "Naiomba Serikali na taasisi binafsi, wazazi, walezi pamoja na walimu na jamii kwa ujumla kufanya kazi kwa bidii katika kutokeza ukatili wa watoto na mimba za utotoni huku wakihakikisha hakuna mtu anayeachwa nyuma katika elimu."

Mratibu mkazi wa Umoja wa Mataifa Zanzibar, Bi Dorothy

Temu-Usiri, alisisitiza dhamira ya Umoja wa Mataifa ya kuhakikisha kila mtoto wa kike anapatiwa fursa ya kumaliza elimu hiyo na kuisisitiza baadhi ya kazi za Umoja wa Mataifa katika eneo hili. "Kwa msaada wa sera ya kujiunga tena, kuzuia mimba za mapema, Umoja wa Mataifa umeshiriki kikamilifu katika kuongeza upatikanaji wa elimu ya kina ya ngono kwa 'vijana ndani na nje ya shule' na kusaidia utoaji wa huduma za afya ya uzazi kwa vijana," alisema.

Ripoti hiyo ilibainisha sababu tano zinazoongoza ambazo zinachangia wasichana wajawazito kuacha shule, ambazo ni: unyanyapaa, aibu, kusimamishwa kwa

Muondelezo wa ukurasa wa 6

msaada kutoka kwa wazazi au jamaa, uelewa duni wa sera na majukumu ya ziada ya wazazi. Matokeo hayo yanamaanisha kuwa sababu zinazoshawishi kuacha shule kwa wanafunzi wajawazito hutofautiana kijiografia, kiutamaduni na kijadi katika muktadha wa Zanzibar.

Kupokea msaada mdogo kutoka kwa baba zao ni changamoto ambayo kina mama wote vijana wanakabiliwa nayo na shuhuda tatu zilizotolewa wakati wa uzinduzi huo zilipinga maoni ya washiriki wa kiume kwa kuonyesha kuwa wasichana wanaweza kufanikiwa wanapopewa fursa ya pili katika elimu. Miongoni mwa wale

walioshiriki taarifa yao ni Dafroza Faustin, mama mwenye umri mdogo ambaye alimaliza elimu ya msingi baada ya kupata fursa ya pili kutoka kwa Mo-EVT. Sasa ni mwanafunzi wa mwaka wa tatu anayesoma Shahada yake ya Sayansi katika Uuguzi.

Serikali, Shirika la Maendeleo la Kimataifa la Sweden (SIDA) na Umoja wa Mataifa wakizindua Ripoti ya Tathmini ya Sera ya Kujitunga tena kwa Wanafunzi Wajawazito Zanzibar. Kutoka kushoto kwenda kulia: Mwakilishi wa SIDA, Bi Theresia Moyo; Afisa wa UNESCO, Bi Faith Shayo; Waziri wa Maendeleo ya Jamii, Wazee, Jinsia na Watoto Zanzibar, Mhe. Riziki Pembe Juma; Afisa Elimu Msingi kutoka Pemba, Muhamed Nassor Salim; Mratibu wa Shirika la Umoja wa Mataifa Zanzibar, Bi Dorothy Temu-Usiri. **Picha:** © UNESCO

WHO YAZINDUA MKAKATI MPYA WA USHIRIKIANO WA NCHI NA SERIKALI YA TANZANIA

Mwakilishi Mkazi wa Shirika la Afya Duniani (WHO), Dkt. TigestKetsela Mengestu (kushoto), na Waziri wa Afya wa Tanzania na Zanzibar, Mhe. Umyy Mwalimu (katikati) na Mhe. Nassoro Mazrui (kulia), wakizindua Mkakati mpya wa WHO wa Ushirikiano wa Nchi. Picha: © WHO Tanzania

Ofisi ya Shirika la Afya Duniani (WHO) Tanzania imezindua Mkakati wa tatu wa Ushirikiano wa Nchi za WHO (CCS) ambao unatoa ramani ya msaada wa WHO kwa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa miaka mitano ijayo (2022-2027). Hafla ya uzinduzi huo ilifanyika jijini Dar es Salaam na kuwakutanisha viongozi waandamizi wa Serikali kutoka Tanzania Bara na Zanzibar, wawakilishi wa mashirika dada ya Umoja wa Mataifa, mabalozi, wadau wa afya na waandishi wa habari.

Katika maelezo yake, Waziri wa Afya Bara, Mhe. Umyy Mwalimu

ambaye alikuwa mgeni rasmi, alisisitiza umuhimu wa kuwa na mkakati wa ushirikiano na kutaja mafanikio yaliyopatikana katika sekta hiyo kupitia msaada wa wadau wa afya. "Tanzania imefanikiwa kupunguza vifo vya vichanga na watoto wadogo, pamoja na utapiamlo wa utotoni. Vifo kutokana na magonjwa makubwa ya kuambukiza ikiwa ni pamoja na VVU, Kifua Kikuu (TB) na malaria vinapungua. Idadi ya vituo vya afya imeongezeka maradufu, na dawa zinapatikana zaidi. Fedha za ndani kwa ajili ya afya zimeongezeka mara mbili katika muongo uliopita lakini zinapungukiwa na kujenga upatika-

naji wa huduma bora kwa wote. Utawala wa sekta ya afya ulimarishwa kupitia ugatuzi kwa njia ya kukabidhi madaraka/urithishaji.

Waziri wa Afya wa Zanzibar, Mhe. Nassor Mazrui, pia alitambua mchango wa WHO katika mafanikio ya sekta ya afya akieleza kuwa, "WHO imekuwa ikifanya kazi kwa karibu na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar kupitia Wizara ya Afya kwa kutumia rasilimali kwa ajili ya utekelezaji wa Mpango Mkakati wa Sekta ya Afya III na kuchangia kupunguza kasi ya vifo vya watoto chini ya miaka mitano na kupunguza kwa kiasi kikubwa

Endelea ukurasa wa 9

Muondelezo wa ukurasa wa 8

maradhi ya malaria na viwango vya vifo. Tunafurahi kwamba CCS hii haijibu tu mahitaji na vipaumbele vya nchi bali pia inashughulikia maono ya kutoa maisha bora kwa watu wake, kama ilivyoelezwa katika Dira ya Maendeleo ya Tanzania 2025 na Dira ya Zanzibar ya 2050."

Akizungumza kwa niaba ya Umoja wa Mataifa nchini Tanzania, Mratibu Mkazi wa Umoja wa Mataifa, Bw. Zlatan Milisic alipongeza jinsi ambavyo Serikali, Umoja wa Mataifa na wadau wengine wamekuwa wakishirikiana katika sekta

ya afya kwa miaka mingi. "Napongeza ushirikiano mkubwa uliopo kati ya WHO, mashirika mengine ya Umoja wa Mataifa, Wizara ya Afya Tanzania Bara na Zanzibar na wadau wote ambao umewezesha utoaji wa majukumu ya ziada. CCS hii ni wakati mufaka kwani sisi sote tuna jukumu la kufanya kazi pamoja. Nina imani kwamba kupitia ushirikiano unaoendelea, sekta ya afya itaweza kufikia malengo yake kabambe ya kuboresha afya na ustawi wa watu," alisema.

Mwakilishi wa WHO Tanzania, Dkt. TigestKetsela Mengestu ali-

tambua juhudi na michango iliyopelekea utekelezaji wa mkakati huo. "Leo, WHO inatimiza ahadi yake ya kushirikiana na Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa miaka mitano ijayo katika kufikia malengo ya sekta ya afya katika kuboresha afya za watu wake na kuleta mabadiliko katika sekta ya afya. Tuna imani kuwa kufanya kazi kwa pamoja na kuongozwa na mkakati huu, Wizara ya Afya, WHO na wadau wa afya nchini Tanzania watachangia katika dhamira ya pamoja ya kukuza afya, kuifanya dunia kuwa salama na kuwahudumia walio katika mazingira magumu," alisema.

Maeneo muhimu ya Mkakati wa Ushirikiano wa WHO nchini

Makadirio ya bajeti:

Dola milioni 73 za Kimarekani

Kuimarisha mifumo ya afya ili kuhakikisha upatikanaji wa huduma bora za afya ya uzazi, mama, vichanga, watoto na vijana (RMNCAH) na huduma nyingine muhimu za afya.

Kulinda jamii dhidi ya dharura za magonjwa ya kuambukiza na matukio mengine ya afya ya umma.

Kupunguza mfichuo wa watu binafsi kwa sababu za hatari ambazo zinatishia afya na ustawi wao.

Kuboresha ufanisi katika sekta ya afya kupitia utawala bora na wenye usawa wa afya, uongozi, na uwajibikaji.

MAFUNZO YA KUZUIA NA KUKABILIANA NA BIASHARA HARAMU YA WATU KATIKA MKOA WA KIGOMA: CHOMBO MUHIMU KATIKA KUPAMBANA NA BIASHARA HARAMU YA BINADAMU MKOANI KIGOMA

Maafisa uhamiaji, mahakimu, maafisa wa polisi, wanasheria wa serikali, maafisa kazi, maafisa ustawi wa jamii, afisa maendeleo ya jamii na viongozi wa jamii hivi karibuni walikutana mjini Kigoma kwa ajili ya kutafuta ufumbuzi wa namna bora ya kukabiliana na kesi za usafirishaji wa watoto na ukatili dhidi ya wanawake na watoto (VAWC). Picha: © IOM Tanzania

Shirika la Kimataifa la Uhamiaji (IOM) kwa kushirikiana na Maafisa wa Kupambana na Biashara Haramu ya Kusafirisha Binadamu chini ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi, hivi karibuni waliendesha mafunzo kwa watumishi wa mstari wa mbele na maafisa wa utekelezaji wa sheria kuhusu kuzuia na kukabiliana na vitendo vya biashara haramu ya watu katika Mkoa wa Kigoma.

Warsha hiyo ya kuwajengea uwezo iliandaliwa na IOM Tanzania kwa kushirikiana na Sekretarieti ya Kupambana na Rushwa (ATS) chini ya mfumo wa Mpango wa Msaada wa Maendeleo wa Umoja wa Mataifa (UNDAP II) kupitia Shirika la Umoja wa Mataifa la Mpango wa Pamoja wa Kigoma (KJP) na kwa kuitikia Mpango wa Kunusuru Kaya Maskini wa Kutokomeza Ukatili dhidi ya Wa-

nawake na Watoto (NPA-VAWC 2017-2022).

Mafunzo hayo yalishirikisha washiriki kutoka sekta mbalimbali ambazo zimejikita katika kukabiliana na matukio ya biashara haramu ya binadamu na ukatili dhidi ya wanawake na watoto (VAWC) mkoani humo. Kikwazo cha mafunzo hayo kilikuwa ni kutoa maarifa, ujuzi na kuongeza uratibu miongoni mwa maafisa wa sheria na wafanyakazi wa mstari wa mbele juu ya kuzuia na kukabiliana na kesi za usafirishaji haramu wa watoto na ukatili dhidi ya wanawake na watoto.

Mafanikio ya kupambana na biashara haramu ya binadamu yanahitaji ushirikiano wa sekta nyingi kati ya watendaji, hasa juu ya kuzuia na kukabili, wakati wa kuhakikisha wahanga wa biasha-

ra ya binadamu wanapata ulinzi wa juu unaolingana na mahitaji yao. Mafunzo haya yamewakutanisha maafisa uhamiaji, mahakimu, maafisa polisi, wanasheria wa serikali, maafisa kazi, maafisa ustawi wa jamii, maafisa maendeleo ya jamii na viongozi wa jamii ili kutafuta njia za kufanya kazi pamoja kwa ajili ya kukabiliana na matukio ya biashara haramu ya watoto na VAWC mkoani Kigoma.

Mafunzo hayo yaliibua ushirikiano kati ya maafisa wa utekelezaji wa sheria na watumishi wa mstari wa mbele na pia kupongeza juhudi za viongozi wa jamii ambao wamekuwa wakihamasisha majadiliano ya jamii na uhamasishaji juu ya kuzuia na kukabiliana na VAWC katika wilaya tatu za Mkoa wa Kigoma (Kasulu, Kakonko na Kibondo).

MAAFISA 25 WA MIFUGO WA MSTARI WA MBELE WAHITIMU PROGRAMU YA MAFUNZO YA MAGONJWA YA MIFUGO YA FAO (ISAVET) INAYOFADHILIWA NA USAID

Mkufunzi aliyehitimu akipokea cheti chake kutoka kwa Katibu Mkuu wa Wizara ya Mifugo na Uvuvi, Bw. Tixon Nzunda (katikati). Wanaoifuatia ni Mwakilishi wa FAO nchini Tanzania, Dkt. Nyabenyi Tipo (wa tatu kulia) na Prof. Hezron Nonga, Mkurugenzi wa Huduma za Mifugo katika Wizara ya Mifugo na Uvuvi (wa pili kushoto). Picha: © FAO/Alice Maro

Kufuatia programu ya mafunzo ya miezi minne ya nyumbani na nje chini ya usimamizi wa wanasih/washauri wa kitaaluma na taasisi, maafisa mifugo 25 wa mstari wa mbele wa Tanzania hivi karibuni walihitimu Programu ya Mafunzo Kazini ya Magonjwa ya Mifugo (ISAVET). Kwa ufadhili wa Shirika la Marekani la Maendeleo ya Kimataifa (USAID), mpango wa ISAVET ulitekelezwa kupitia mpango wa Ajenda ya Kimataifa ya Usalama wa Afya (GHSA).

Programu ya ISAVET iliruhusu wa-

nafunzi kupitia data ya ufuatiliaji kutoka vituo vya afya na ufuatiliaji wa magonjwa ya wanyama, pamoja na kuimarisha mtandao miongoni mwa wadau wote kwa ajili ya kukinga, kugundua, na kukabili-ana na magonjwa ya kuambukiza yanayojitokeza (EIDs) na magonjwa ya wanyama ya nje ya mipaka (TADs), ikiwa ni pamoja magonjwa yanaweza kuenezwa kwa mifugo na binadamu nchini. Maafisa wa mifugo, mameneja wa data, mafundisanifu wa maabara, na walengwa wa ufuatiliaji wa urahisi na majibu (IDSR) walikuwa mion-

goni mwa wanafunzi.

Katibu Mkuu wa Wizara ya Mifugo, Bw. Tixon Nzunda, alikuwa mgeni ramsi kwenye mahafali hayo, ambayo pia yalihudhuriwa na wawakilishi wa FAO na USAID kwa njia ya mtandao na ana kwa ana. Bw. Nzunda aliwataka wananchi hao kutumia ujuzi wao mpya kusaidia kuboresha mfumo wa afya wa Tanzania na kuipongeza FAO kwa msaada wao unaoendelea katika kuimarisha ajenda ya usalama wa afya nchini.

EU, FAO NA SERIKALI WAZINDUA KAMPENI YA KITAIFA YA LISHE BORA NA MAZOEA MAZURI YA LISHE NCHINI TANZANIA

Bingwa wa Lishe wa Taifa, Bi Upendo Mwalongo, (katikati kushoto) akipokea mfano wa sahani iliyosheheni kutoka kwa mtaalamu wa Lishe kutoka Kituo cha Chakula na Lishe Tanzania (TFNC), Dkt. Esther M. Nkuba (katikati kulia), mbele ya viongozi waandamizi wa Serikali, Umoja wa Ulaya (EU) na maafisa wa Umoja wa Mataifa pamoja na wadau wa asasi za kiraia. Mfano wa sahani iliyosheheni ni sehemu ya kampeni ya kitaifa ya lishe ambayo ilizinduliwa ambayo ilikuwa na lengo la kuendeleza tabia ya kula kwa afya nchini Tanzania kulingana na vyakula vinavyopatikana nchini. Picha: © FAO/Alice Maro

Mwishoni mwa mwezi Aprili, Shirika la Chakula na Kilimo la Umoja wa Mataifa (FAO) na Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania walizindua kampeni ya kitaifa ya lishe ili kuendeleza tabia za kiafya za kula nchini Tanzania kwa kuzingatia vyakula vinavyopatikana nchini. Kampeni hiyo ilizinduliwa kama sehemu ya programu muhimu ya AGRI-CONNECT inayofadhiliwa na Umoja wa Ulaya (EU).

Hafla hiyo iliadhimishwa na Mkuugenzi wa Usalama wa Chakula wa Taifa katika Wizara ya Kilimo

Dkt. Honest Kessy; Mkuu wa Idara ya Maliasili katika Ujumbe wa Ulaya nchini Tanzania Bw. Lamine Diallo; Mwakilishi wa FAO nchini Tanzania, Dkt. Nyabenyi Tipo, na kuhudhuriwa na kundi la wataalamu na wadau mbalimbali katika hafla ya uso kwa uso kwa njia ya mtandao iliyofanyika katika Soko Kuu la Kisutu jijini Dar es Salaam. Watu wa kwanza wa 100 kuwasili ukumbini walipewa kikapu cha chakula cha bure kilichojazwa na viambato vya chakula kutoka kwa mfano wa sahani iliyosheheni. Mwezi Mei 2022, kampeni kama hiyo ya kitaifa ya lishe ilitarajiwa

kuzinduliwa Zanzibar.

Pamoja na wito wake, 'Lishe Bora ni uwekezaji' (Good Nutrition is an investment), kampeni ya kitaifa ya lishe itajumuisha shughuli kama vile programu za kupikia, daladala, ziara za kielimu, mafunzo kwa wanawake vijana na kuanzishwa kwa maeneo ya msosi asilia. Katika kipindi cha miaka miwili, kampeni inatarajiwa kuwafikia watu milioni 32 kupitia vyombo vya habari na mitandao ya kijamii.

Kampeni ya lishe hutumika kama wito wa ushirikiano mkubwa na

Endelea ukurasa wa 13

Muondelezo wa ukurasa wa 12

mshikamano ili kuhakikisha utekelezaji mzuri wa Mpango wa Utekelezaji wa Kilimo cha Lishe (NSAAP) na Mpango wa Taifa wa Utekelezaji wa Sekta Nyingi za Lishe (NMNAP). NSAAP,

ambayo ilifadhiliwa na EU, inaongoza wadau katika utekelezaji na utoaji wa taarifa za kilimo cha lishe, wakati NMNAP, ambayo inaongozwa na Ofisi ya Waziri Mkuu (PMO) na iliyoratibiwa na Kituo cha Chakula na Lishe Tanzania

(TFNC), ni mkakati wa miaka mitano wa kupambana na utapiamlo kwa kuongeza kinga na usimamizi wa upungufu wa virutubishi vidogo na kuzeeka kwa watu kutokana na utapiamlo mkali.

WHO YATOA MSAADA WA HUDUMA MUHIMU ZANZIBAR

Janga la UVIKO-19 limesisitiza haja ya kuwepo kwa kiwango cha juu katika utoaji wa huduma muhimu ili kuokoa maisha ya watu Zanzibar. Tathmini iliyofanywa kwa pamoja na Wizara ya Afya na Shirika la Afya Duniani (WHO) ilibaini mapungufu katika utoaji wa usimamizi wa huduma muhimu miongoni mwa wahudumu wa afya nchini Tanzania.

Wakati wa kuongezeka kwa janga la UVIKO-19, iligunduliwa kuwa kulikuwa na pengo kubwa katika usimamizi wa wagonjwa mahututi katika ngazi zote. Mapungufu yalitokana na kuanzia ukosefu wa vifaa hadi ujuzi duni na maarifa ya usimamizi wa dharura na utunzaji. Kwa mfano, Zanzibar ilikuwa na wauguzi wanne tu wa huduma muhimu na daktari mmoja wa dharura.

Usimamizi usiofaa wa wagonjwa mahututi husababisha kiwango kikubwa cha vifo. Uhitaji wa huduma muhimu za utunzaji uliongezeka na janga la UVIKO-19. Kama ilivyoandikwa katika mipango tofauti ya utafiti, asilimia 15 na asilimia 5 ya wagonjwa wa UVIKO-19 watapata ugonjwa mkali na mbaya, kwa mtiririko huo.

Wizara ya Afya kupitia Kurugen-

zi ya Huduma za Tiba imekuwa ikishirikiana na WHO na wadau wengine kujenga uwezo muhimu wa utunzaji, ikiwa ni pamoja na kuboresha ujuzi wa rasilimali watu. Kwa msaada wa WHO, maafisa 20 wa afya na wauguzi kutoka maeneo mbalimbali vituo vya huduma za afya Zanzibar vilipata ujuzi na uzoefu kupitia mafunzo kwa vitendo kwenye kliniki chini ya uongozi wa wataalam muhimu wa huduma kutoka Hospitali ya Taifa ya Muhimbili, hospitali kubwa jijini Dar es Salaam kwa wiki mbili mwezi Machi 2022. Mafunzo hayo yameongeza ujuzi wa kitabibu katika usimamizi wa wagonjwa mahututi na yanatarajiwa kuboresha utoaji wa huduma muhimu za afya Zanzibar.

Mmoja wa washiriki, Dkt. Masoud Hakim Bakari, mtaalamu wa masikio, pua na koo (ENT) kutoka hospitali ya rufaa ya Mnazi Mmoja

katika eneo la Mjini, alisema mafunzo hayo ni muhimu kwa sababu ni mapana, na alipata maarifa kuhusu vipimo na vifaa ambavyo anaweza kuvitumia ili kuboresha ubora wa huduma kwa wagonjwa. "Tumejifunza ujuzi na maarifa ya vitendo ambayo naona ni muhimu katika kazi yangu," alisema, akiongeza kuwa, "Sasa tunaunga mkono tiba ya vifaa muhimu ambavyo vitawezesha zaidi matumizi ya maarifa na ujuzi huu."

Matabibu waliofunzwa watakuwa muhimu katika kuboresha usimamizi wa huduma muhimu katika vituo vyao vya afya. Wanafunzi hao walitoka katika hospitali ya rufaa ya Mnazi Mmoja, hospitali ya Kivunge, hospitali ya Abdallah Mzee, Makunduchi, ChakeChake, hospitali ya Wete na hospitali ya Micheweni.

SIKU ZA KIMATAIFA ZINAZOFUATA

5 Juni - Siku ya Mazingira Duniani

7 Juni - Siku ya Usalama wa Chakula Duniani

8 Juni - Siku ya Bahari Duniani

12 Juni - Siku ya Kupinga Ajira ya Watoto Duniani

13 Juni - Siku ya Kimataifa ya Kuhamasisha Jamii Kuhusu Haki za
Watu wenye Ulemavu wa Ngozi

14 Juni - Siku ya Kuchangia Damu Duniani

20 Juni - Siku ya Wakimbizi Duniani

UMOJA WA MATAIFA WENYE NGUVU KWA ULIMWENGU BORA

**UNITED NATIONS
TANZANIA**

OFISI YA MRATIBU MKAZI WA UMOJA WA MATAIFA

+255 22 219 5021

info.untz@one.un.org

Tovuti: tanzania.un.org